

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 171-1/14 від 04.06.2019

**Народному депутату України
Львовчкіну С. В.**

Про підвищення державних гарантій і
соціальних стандартів у сфері
соціального захисту дітей та сімей з
дітьми

Шановний Сергію Володимировичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 24.06.2019 № 20078/1/1-19 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 07.06.2019, щодо підвищення державних гарантій і соціальних стандартів у сфері соціального захисту дітей та сімей з дітьми та повідомляє.

Підвищення рівня життя громадян є пріоритетним напрямом державної політики. Проте збільшення державних соціальних гарантій безпосередньо залежить від фінансово-економічної ситуації в країні та має враховувати реальні можливості держави щодо забезпечення своєчасного і у повному обсязі фінансування уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Базовим державним соціальним стандартом в Україні є прожитковий мінімум. Правову основу для встановлення, затвердження та застосування прожиткового мінімуму в Україні визначено Законом України „Про прожитковий мінімум” від 15.07.1999 № 966-XIV.

Оскільки розмір прожиткового мінімуму щороку затверджується Верховною Радою України у законі про Державний бюджет України на відповідний рік, рішення щодо підвищення прожиткового мінімуму приймається відповідно до вимог бюджетного законодавства на підставі макропоказників економічного і соціального розвитку України та за наявності фінансових ресурсів держави щодо забезпечення виплати соціальних гарантій, які визначаються на його основі.

Так, Законом України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” від 23.11.2018 № 2629-VIII передбачено зростання розміру прожиткового мінімуму та розмірів державних соціальних гарантій, що визначаються на його основі, відповідно на 9,4 % (грудень 2019 року порівняно з груднем 2018 року).

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
12704/0/2-19/56 від 09.07.2019

12.07.2019 09:50

Вх. № 127098

Подальше підвищення прожиткового мінімуму залежатиме від динаміки економічного розвитку.

Законом України „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” від 27.03.2014 № 1166-VII внесено зміни до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” від 21.11.1992 № 2811-XII, відповідно до яких із 01.07.2014 допомогу при народженні дитини та по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку об'єднано в один вид та встановлено фіксований розмір допомоги при народженні дитини в сумі 41 280 грн незалежно від кількості народжених дітей у сім'ї (виплата проводиться одноразово в сумі 10 320 грн, решта суми допомоги виплачується протягом наступних 36 місяців рівними частинами (860 гривень)).

Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 24.12.2015 № 911-VIII передбачено зміну з 01.01.2016 системи соціальної підтримки окремих категорій громадян і посилення адресності надання державної соціальної допомоги.

Зокрема, передбачено надання допомоги на дітей одиноким матерям з урахуванням сукупного доходу та майнового стану сім'ї. Розмір зазначеної допомоги на сьогодні дорівнює різниці між 100 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців.

Крім того, для сімей, в яких виховуються діти, передбачено такі види соціальної підтримки:

допомога по вагітності та пологах, на дітей одиноким матерям, на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування (Закон України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” від 21.11.1992 № 2811-XII);

державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю (Закон України „Про соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю” від 16.11.2000 № 2109-III);

тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме (постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 № 189 „Про затвердження Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів”).

Відповідно до Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту осіб, які доглядають за хворими дітьми” від 03.07.2018 № 2476-VIII з 01.01.2019 надається допомога особам, які доглядають за дітьми, хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні (орфанні), онкологічні та онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, за дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органу та паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, у розмірі прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність.

Крім цього, з метою покращення матеріального стану багатодітних сімей, створення належних умов для виховання дітей у таких сім'ях із 01.04.2019

запроваджено новий вид соціальних виплат – допомога на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях. Така допомога призначається на третю і кожен наступну дитину в розмірі 1 700 грн і виплачується щомісяця до досягнення дитиною 6-річного віку (постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2019 № 250 „Деякі питання надання соціальної підтримки багатодітним сім'ям”).

Державну допомогу сім'ям з дітьми станом на 01.06.2019 надано близько 1,4 млн отримувачам.

З метою забезпечення соціального захисту сімей з дітьми, підтримки розвитку відповідального батьківства прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 427 „Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства”, якою, зокрема, передбачено запровадження надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги „пакунок малюка” (далі – допомога „пакунок малюка”) та відшкодування послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня”.

У межах співпраці Уряду України, Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів (ЮНОПС) та Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) стосовно реалізації спільних ініціатив щодо підвищення стандартів розвитку дитини у ранньому віці підписано Меморандумом про взаєморозуміння від 05.11.2018, у межах якого запроваджено зазначені ініціативи.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512 „Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги „пакунка малюка” затверджено два порядки щодо надання допомоги „пакунок малюка” з 01.09.2018 та фінансування видатків місцевих бюджетів на надання цієї допомоги за рахунок субвенції з державного бюджету. Також наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 19.07.2018 за № 845/32297, затверджено Перелік дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги „пакунок малюка”.

Завдяки реалізації цього проекту кожна сім'я, в якій народилась дитина, отримує від держави дитячий набір із майже 40 необхідних товарів загальною вартістю до 5 тис. гривень.

Станом на сьогодні 219 518 таких сімей отримали допомогу „пакунок малюка”.

З метою запровадження механізму відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня” прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 № 68 „Деякі питання надання послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня”, якою затверджено Порядок відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня”.

Цим Порядком визначено, що відшкодування вартості послуги „муніципальна няня” є щомісячною адресною компенсаційною виплатою одному з батьків / опікуну / усиновлювачу дитини до трьох років (далі – компенсація), яка виплачується в розмірі прожиткового мінімуму на дітей віком до шести років, встановленого на 1 січня відповідного року, за кожен дитину,

якій надається послуга з догляду.

Компенсація надається за умови укладання договору про здійснення догляду між отримувачем послуги „муніципальна няня” (один з батьків / опікун / усиновлювач) та муніципальною нянею (фізична особа – підприємець – КВЕД 97.00, КВЕД 88.91 / юридична особа – КВЕД 78.20, КВЕД 85.10).

Потрібно зазначити, що ці види підтримки сімей з дітьми запроваджуються додатково і не впливають на тривалість відпустки по догляду за дитиною та на виплату державної допомоги сім'ям з дітьми.

З огляду на першочергову необхідність забезпечення своєчасним фінансуванням уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення, а також заходів щодо підтримки обороноздатності держави, які проводяться Урядом, рішення, виконання яких потребуватиме додаткових бюджетних витрат, доцільно приймати комплексно виходячи із соціально-економічного становища країни та фінансової спроможності державного бюджету.

Спрямуванню більших фінансових ресурсів на підвищення рівня соціальних стандартів і гарантій, зокрема на збільшення розміру державної допомоги при народженні дитини, сприятиме економічне зростання у країні.

Також варто зазначити, що Конституційний Суд України своїм Рішенням від 26.12.2011 № 20-рп/2011 у справі № 1-42/2011 за конституційними поданнями 49 народних депутатів України, 53 народних депутатів України і 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу VII „Прикінцеві положення” Закону України „Про Державний бюджет України на 2011 рік” встановив, що одним з визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері є дотримання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави. При цьому згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави.

Крім того, інформуємо, що соціальна підтримка сім'ям з дітьми забезпечується не лише шляхом надання вищевказаних соціальних виплат, а також у вигляді державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, соціальних послуг, житлових субсидій, компенсацій, пільг тощо.

З повагою

Міністр

А. Рева

